PÔVOD TOVARU A JEHO URČENIE

Ako na to?

Túto prezentáciu je možné šíriť len s výslovným súhlasom jej autora - © Slovenská obchodná a priemyselná komora

ÚVOD DO PROBLEMATIKY

Túto prezentáciu je možné šíriť len s výslovným súhlasom jej autora - © Slovenská obchodná a priemyselná komora

Pôvod tovaru je z pohľadu colných predpisov jednou zo

ZÁKLADNÝCH CHARAKTERISTÍK TOVARU,

ktorá je nevyhnutnou podmienkou:

- na **určenie výšky cla alebo dávok** a
- pre **správne uplatňovanie rôznych obchodno-politických opatrení**, alebo **iných colných obmedzení**.

Túto prezentáciu je možné šíriť len s výslovným súhlasom jej autora - © Slovenská obchodná a priemyselná komora

Okrem uvedeného, sa pôvod tovaru uvádza aj na účely

ZÁKLADNEJ INFORMÁCIE O TOVARE:

„Made in“

ktorá môže byť v niektorých prípadoch aj znakom určitej prestíže.

Napríklad: švajčiarske hodinky, francúzsky parfum, ruský kaviár, čínsky hodváb, nemecké auto.

Túto prezentáciu je možné šíriť len s výslovným súhlasom jej autora - © Slovenská obchodná a priemyselná komora

PRAVIDLÁ PÔVODU :

- určujú, v ktorej krajine bol výrobok **získaný** alebo **vyrobený** a

- pomáhajú colným orgánom **správne určiť zníženú sadzbu cla**, čím získa výhodu, teda tzv. **preferenciu**, dovozca so sídlom v takej krajine, na ktorú sa vzťahuje dohoda o voľnom obchode.

Túto prezentáciu je možné šíriť len s výslovným súhlasom jej autora - © Slovenská obchodná a priemyselná komora

Pôvod je teda jednou zo základných

EKONOMICKÝCH CHARAKTERISTÍK

tovaru, ktorá je nevyhnutnou podmienkou na to, aby bolo možné:

- jednak určiť výšku cla, alebo dávok rovnakého charakteru, teda **TARIFNÉ OPATRENIA** a

Túto prezentáciu je možné šíriť len s výslovným súhlasom jej autora - © Slovenská obchodná a priemyselná komora

- uplatniť obchodno-politické opatrenia alebo iné colné obmedzenia, alebo dovozné kvóty, teda **NETARIFNÉ OPATRENIA**, ako sú napríklad:

  - politické opatrenia (sankcie),
  - obchodné opatrenia (kvóty, colné tarify, antidumpingové clá),
  - platobné opatrenia (akreditívy), alebo
  - imidž produktu (prestíž).

Pôvod je teda "**ekonomická**" štátna príslušnosť obchodovaného tovaru.

Túto prezentáciu je možné šíriť len s výslovným súhlasom jej autora – © Slovenská obchodná a priemyselná komora

AKO SA URČUJE ALEBO

ZISŤUJE PÔVOD TOVARU?

Pôvod tovaru sa určuje podľa pravidiel pôvodu tovaru, ktoré sa delia podľa účelu, na ktorý ich používame.

Túto prezentáciu je možné šíriť len s výslovným súhlasom jej autora - © Slovenská obchodná a priemyselná komora

Ak určujeme pôvod tovaru len na účely záväzkov vyplývajúcich z členstva vo Svetovej obchodnej organizácii (WTO), prípadne z dohôd o vzájomnom uznávaní doložky najvyšších výhod, uplatňujeme **NEPREFERENČNÉ PRAVIDLÁ** pôvodu.

Túto prezentáciu je možné šíriť len s výslovným súhlasom jej autora - © Slovenská obchodná a priemyselná komora

Všetko, čo je nad rámec záväzkov WTO a vyplýva zo zmluvných alebo jednostranných záväzkov, upravujú

PREFERENČNÉ PRAVIDLÁ

pôvodu.

Túto prezentáciu je možné šíriť len s výslovným súhlasom jej autora - © Slovenská obchodná a priemyselná komora

NEPREFERENČNÝ a PREFERENČNÝ PÔVOD V KOCKE

Pokiaľ neexistujú žiadne celosvetovo harmonizované pravidlá **nepreferenčného pôvodu**, je na dovážajúcej krajine, aby definovala svoje vlastné požiadavky na nepreferenčný pôvod, a to na základe **Špecifickej prílohy K revidovaného Kjótskeho dohovoru**.

Preferenčný pôvod je založený na protokoloch pôvodu, ktoré sú obsiahnuté v medzinárodných obchodných dohodách medzi dvomi, alebo viacerými krajinami a jeho primárnou funkciou je zníženie alebo úplné odstránenie dovozných poplatkov.

Túto prezentáciu je možné šíriť len s výslovným súhlasom jej autora - © Slovenská obchodná a priemyselná komora

Vývozca by mal určiť pôvod a colnotarifné zatriedenie tovaru, čo umožní:

- **určiť clo a všetky poplatky**, ktoré sa na tovar viažu alebo
- **určiť akékoľvek obmedzenia, či povinnosti** vzťahujúce sa na daný tovar.

Colné zaobchádzanie s tovarom pri dovoze je určené jeho pôvodom a pri uplatňovaní daného pôvodu je nevyhnutné ho aj **preukázať predložením zodpovedajúcich dokumentov.**

Táto prezentácia je možné šíriť len s výslovným súhlasom jej autora - © Slovenská obchodná a priemyselná komora

Preto teda platí, že:

- pri nepreferenčnom pôvode nezískame zvýhodnenú colnú sadzbu, ale
- výhodu z colného opatrenia.

Túto prezentáciu je možné šíriť len s výslovným súhlasom jej autora - © Slovenská obchodná a priemyselná komora

Túto prezentáciu je možné šíriť len s výslovným súhlasom jej autora - © Slovenská obchodná a priemyselná komora

Základná legislatíva pre

nepreferenčný pôvod tovaru

je obsiahnutá

v **článkoch 60 a 61**

Nariadenia európskeho parlamentu a rady (ES) č. 952/2013 z 9. októbra 2013, ktorým sa ustanovuje

Colný kódex Únie (CKÚ)

Túto prezentáciu je možné šíriť len s výslovným súhlasom jej autora - © Slovenská obchodná a priemyselná komora

Článok 60 CKÚ
Získanie pôvodu tovaru
Odsek 1

Za tovar, ktorý má pôvod v jedinej krajine alebo na jedinom území, sa považuje tovar **úplne získaný** v takejto krajine alebo na takomto území.

Túto prezentáciu je možné šíriť len s výslovným súhlasom jej autora - © Slovenská obchodná a priemyselná komora

Článok 60 CKÚ
Získanie pôvodu tovaru
Odsek 2

Tovar, na ktorého výrobe sa zúčastňuje **viac ako jedna krajina alebo územie**, sa považuje za tovar s pôvodom v krajine alebo na území, kde sa vykonalo jeho **posledné, podstatné a hospodársky odôvodnené zušľachtenie alebo prepracovanie**, a to **v podnikoch vybavených na tento účel**, ktorého výsledkom je **nový výrobok** alebo ktoré predstavuje **dôležitý stupeň výroby**.

Pozn.: Odsek 2 článku 60 sa teda zaoberá výrobkami, ktoré neboli úplne získané alebo vyrobené v súlade s definíciou čl. 60, ods. 1, ale sú vyrobené z materiálov, alebo súčastí pochádzajúcich z dvoch alebo viacerých krajín.

Túto prezentáciu je možné šíriť len s výslovným súhlasom jej autora - © Slovenská obchodná a priemyselná komora

Článok 61 CKÚ
Dôkaz o pôvode

1. Ak bol pôvod tovaru v colnom vyhlásení určený podľa colných predpisov, **môžu colné orgány požiadať deklaranta, aby preukázal pôvod tovaru**.

Túto prezentáciu je možné šíriť len s výslovným súhlasom jej autora - © Slovenská obchodná a priemyselná komora

2. Ak bol dôkaz o pôvode tovaru poskytnutý podľa colných predpisov alebo iných právnych predpisov Únie upravujúcich osobitné oblasti, môžu **colné orgány v prípade odôvodnenej pochybnosti požadovať dodatočný dôkaz** potrebný na zabezpečenie toho, že uvádzaný pôvod tovaru je v súlade s pravidlami ustanovenými príslušnými právnymi predpismi Únie.

Túto prezentáciu je možné šíriť len s výslovným súhlasom jej autora - © Slovenská obchodná a priemyselná komora

3. Ak si to vyžadujú potreby obchodu, môže sa v Únii vydať doklad, ktorý osvedčuje pôvod tovaru, **v súlade s pravidlami pôvodu platnými v krajine alebo na území určenia**, alebo **akoukoľvek inou metódou určenia krajiny, kde bol tovar úplne získaný** alebo **kde sa vykonala jeho posledná podstatná zmena**.

Túto prezentáciu je možné šíriť len s výslovným súhlasom jej autora - © Slovenská obchodná a priemyselná komora

K colnému kódexu Únie boli vydané dve nariadenia, a to:

- **Delegované nariadenie** Komisie (EÚ) č. **2015/2446** (**DNCKÚ**) ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 (t. j. CKÚ), pokiaľ ide o **podrobné pravidlá, ktorými sa bližšie určujú niektoré ustanovenia** Colného kódexu Únie (**články 31 až 34**) a

Túto prezentáciu je možné šíriť len s výslovným súhlasom jej autora - © Slovenská obchodná a priemyselná komora

- **Vykonávacie nariadenie** Komisie (EÚ) č. **2015/2447** (**VNCKÚ**), ktorým sa stanovujú podrobné pravidlá vykonávania určitých ustanovení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 (t.j. CKÚ), ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie (**články 57 až 59**)

Túto prezentáciu je možné šíriť len s výslovným súhlasom jej autora - © Slovenská obchodná a priemyselná komora

Delegované nariadenie

Komisie (EÚ) č. **2015/2446**

články 31 až 34

Túto prezentáciu je možné šíriť len s výslovným súhlasom jej autora - © Slovenská obchodná a priemyselná komora

Článok 31 DNCKÚ

Tovar úplne získaný v jedinej krajine alebo na jedinom území

a) nerastné produkty vyťažené v danej krajine alebo na danom území;
b) rastlinné produkty zozbierané v danej krajine alebo na danom území;
c) živé zvieratá narodené a chované v danej krajine alebo na danom území;
d) produkty získané zo živých zvierat chovaných v danej krajine alebo na danom území;
e) produkty lovu a rybolovu vykonávaného v danej krajine alebo na danom území;

Túto prezentáciu je možné šíriť len s výslovným súhlasom jej autora - © Slovenská obchodná a priemyselná komora

f) produkty morského rybolovu a iné produkty získané plavidlami, ktoré sú registrované v príslušnej krajine alebo na príslušnom území a ktoré sa plavia pod vlajkou tejto krajiny alebo územia, z mora mimo teritoriálnych vôd krajiny;

g) tovar získaný alebo vyrobený na palube spracovateľských plavidiel z produktov uvedených v písmene f), ktoré majú pôvod v danej krajine alebo na danom území, za predpokladu, že takéto spracovateľské plavidlá sú v uvedenej krajine alebo na uvedenom území registrované a že sa plavia pod jej/jeho vlajkou;

Túto prezentáciu je možné šíriť len s výslovným súhlasom jej autora - © Slovenská obchodná a priemyselná komora

h) produkty získané z morského dna alebo z pôdy pod morským dnom mimo teritoriálnych vôd za predpokladu, že daná krajina alebo dané územie má výhradné práva na využívanie tohto morského dna alebo tejto pôdy pod morským dnom;

i) odpad a zvyškové produkty získané z výrobných operácií a použité výrobky, ak boli zozbierané v danej krajine alebo na danom území a ak sú vhodné **len na opätovné získanie surovín**; tovar vyrobený v danej krajine alebo na danom území výlučne z produktov uvedených v písmenách a) až i).

Túto prezentáciu je možné šíriť len s výslovným súhlasom jej autora - © Slovenská obchodná a priemyselná komora

Článok 32 DNCKÚ

Tovar, na ktorého výrobe sa zúčastňuje viac ako jedna krajina alebo jedno územie

V prípade tovaru uvedeného v **prílohe 22-01** sa predpokladá, že sa podrobil **poslednému podstatnému spracovaniu alebo opracovaniu, ktorého výsledkom je nový výrobok alebo ktoré predstavuje dôležitý stupeň výroby**, v tej krajine alebo na tom území, kde sú splnené pravidlá stanovené v uvedenej prílohe alebo ktorá sa na základe týchto pravidiel určí.

Túto prezentáciu je možné šíriť len s výslovným súhlasom jej autora - © Slovenská obchodná a priemyselná komora

Článok 33 DNCKÚ

Operácie spracovania alebo opracovania, ktoré nie sú hospodársky odôvodnené

Operácia spracovania alebo opracovania vykonaná v inej krajine alebo na inom území sa **nepovažuje za hospodársky odôvodnenú**, ak sa na základe dostupných skutočností zistí, že účelom takejto operácie bolo vyhnúť sa uplatňovaniu opatrení podľa článku 59 CKÚ.

Na tovar v **prílohe 22-01** sa uplatňujú **zvyškové pravidlá** kapitoly pre daný tovar.

Túto prezentáciu je možné šíriť len s výslovným súhlasom jej autora - © Slovenská obchodná a priemyselná komora

V prípade tovaru, na ktorý sa nevzťahuje **príloha 22-01**, platí, že ak sa posledné opracovanie alebo spracovanie nepovažuje za hospodársky odôvodnené, predpokladá sa, že tovar sa podrobil poslednému podstatnému a hospodársky odôvodnenému spracovaniu alebo opracovaniu, ktorého výsledkom je nový výrobok alebo ktoré predstavuje dôležitý stupeň výroby, **v tej krajine alebo na tom území, kde má pôvod väčšia časť materiálov určená na základe hodnoty materiálov**.

Príloha 22-01

Úvodné poznámky a zoznam podstatných spracovateľských operácií alebo operácií opracovania, ktoré zakladajú nepreferenčný pôvod

Túto prezentáciu je možné šíriť len s výslovným súhlasom jej autora – © Slovenská obchodná a priemyselná komora

Článok 33 DNCKÚ

Minimálne operácie

Za podstatné a hospodársky odôvodnené spracovanie alebo opracovanie sa na účely nadobudnutia pôvodu nepovažujú tieto operácie:

a) operácie, ktoré majú zabezpečiť zachovanie výrobkov v dobrom stave počas prepravy a skladovania (vetranie, rozloženie, sušenie, odstránenie poškodených častí a podobné operácie) alebo operácie, ktorými sa uľahčí odoslanie alebo preprava;
b) jednoduché operácie pozostávajúce z odstraňovania prachu, osievania alebo preosievania, triedenia, zatrieďovania, párovania, umývania, narezania;

Túto prezentáciu je možné šíriť len s výslovným súhlasom jej autora - © Slovenská obchodná a priemyselná komora

c) zmeny balenia a rozdeľovanie a skladanie zásielok, jednoduché plnenie do fliaš, plechoviek, baniek, vriec, debien, škatúľ, pripevňovanie na lepenky alebo dosky a iné jednoduché baliarenské operácie;

d) zostavenie tovaru do súprav alebo kompletov alebo upravenie na predaj;

e) pripevnenie značiek, štítkov alebo iných podobných rozlišovacích znakov na výrobky alebo ich obaly;

f) jednoduchá montáž častí a súčasti výrobkov, aby tvorili kompletný výrobok;

g) demontáž alebo zmena použitia;

Túto prezentáciu je možné šíriť len s výslovným súhlasom jej autora - © Slovenská obchodná a priemyselná komora

URČOVANIE PÔVODU V PRAXI

Túto prezentáciu je možné šíriť len s výslovným súhlasom jej autora - © Slovenská obchodná a priemyselná komora

Krajinou nepreferenčného pôvodu teda je:

- krajina, v ktorej bol tovar úplne získaný
- krajina, v ktorej tovar

a) prešiel **poslednou podstatnou zmenou**, ktorej výsledkom je **nový produkt**, alebo

b) prešiel **dôležitou fázou** výroby.

Túto prezentáciu je možné šíriť len s výslovným súhlasom jej autora - © Slovenská obchodná a priemyselná komora

Spĺňa výrobok jedno z kritérií pôvodu?

Po prvé, zistite, či je výrobok **úplne získaný** v príslušnej krajine. Takýmto výrobkom je **tovar, ktorý sa vyrába výlučne na území príslušnej krajiny bez použitia materiálov z akejkoľvek inej krajiny**.

Ak výrobok nie je úplne získaný v príslušnej krajine, bude musieť spĺňať **iné špecifické pravidlá** a výrobok teda bude musieť spĺňať aspoň jedno z nich.

Túto prezentáciu je možné šíriť len s výslovným súhlasom jej autora - © Slovenská obchodná a priemyselná komora

Zvyčajne ide o pravidlá pri ktorých je potrebné:

- podrobne uviesť kritériá **dostatočnej výroby alebo transformácie**, ak je výrobok vyrobený z takzvaných nepôvodných materiálov, alebo

- vymedziť, ktoré výrobky možno považovať za oprávnené, ak sú vyrobené výlučne z pôvodných materiálov

Túto prezentáciu je možné šíriť len s výslovným súhlasom jej autora - © Slovenská obchodná a priemyselná komora

PRÍKLADY ZÁKLADNÝCH PRAVIDIEL ŠPECIFICKÝCH PRE VÝROBKY

a) PRAVIDLO O PRIDANEJ HODNOTE

Hodnota všetkých použitých nepôvodných materiálov **nemôže presiahnuť** dané percento **ceny výrobku zo závodu,** čiže EXW cenu - EXW – Ex-Works (zo závodu).

Túto prezentáciu je možné šíriť len s výslovným súhlasom jej autora - © Slovenská obchodná a priemyselná komora

PRÍKLADY ZÁKLADNÝCH PRAVIDIEL ŠPECIFICKÝCH PRE VÝROBKY

b) **ZMENA NOMENKLATÚRNEHO ZATRIEDENIA**

Výsledkom výrobného procesu je **zmena nomenklatúrneho zatriedenia** medzi **nepôvodnými materiálmi** a **konečným výrobkom**.

Napríklad výroba papiera (**HS, kapitola 48**) z nepôvodnej buničiny (**HS, kapitola 47**)

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015R2446

Tento prezentáciu je možné šíriť len s uvedením zdroja autora - © Slovenská obchodná a priemyselná komora

PRÍKLADY ZÁKLADNÝCH PRAVIDIEL ŠPECIFICKÝCH PRE VÝROBKY

c) **ŠPECIFICKÉ OPERÁCIE**

Vyžaduje sa **špecifický výrobný proces**. Napríklad spriadacie vlákna na priadzu. Takéto pravidlá sa väčšinou používajú v textilnom a odevnom a chemickom priemysle (**HS 5210, kapitola 52**).

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015R2446

Túto prezentáciu je možné šíriť len s výslovným súhlasom jej autora - © Slovenská obchodná a priemyselná komora

PODSTATNÁ TRANSFORMÁCIA

znamená, že tovar prešiel **zásadnou zmenou formy, vzhľadu, povahy alebo charakteru**. Táto zásadná zmena zvyčajne nastáva v dôsledku spracovania alebo výroby v krajine, ktorá si nárokuje pôvod.

Okrem toho **táto zmena zvyšuje hodnotu tovaru o množstvo alebo percento**, ktoré je významné v porovnaní s hodnotou, ktorú mal tovar (alebo jeho súčasti alebo materiály) pri vývoze z krajiny, kde bol prvýkrát vyrobený alebo vypestovaný. **(HS 2402, 2403, 2707 DNCKÚ)**

Túto prezentáciu je možné šíriť len s výslovným súhlasom jej autora - © Slovenská obchodná a priemyselná komora

DÔLEŽITÁ FÁZA VÝROBY

sa má definovať na základe:

- pravidla o zmene colnej položky (na 1. štyroch miestach HS)
- pravidla pridanej hodnoty
- požiadaviek na výrobný proces
- alebo v kombinácii vyššie uvedených pravidiel

Dodatočnou požiadavkou je:

viac než nedostatočná produkcia

Túto prezentáciu je možné šíriť len s výslovným súhlasom jej autora - © Slovenská obchodná a priemyselná komora

PRÍKLADY PODSTATNEJ TRANSFORMÁCIE:

Príklad A:

Cukor z krajiny A, múka z krajiny B, mliečne výrobky z krajiny C a orechy z krajiny D sa prepravujú do krajiny E.

V krajine E sa tieto výrobky A až D **ďalej spracovávajú na sušienky**. Samostatné zložky sa **podstatne transformovali na výrobok krajiny E**, teda v tom zmysle, že spracovaním vznikol **nový druh tovaru**.

Túto prezentáciu je možné šíriť len s výslovným súhlasom jej autora - © Slovenská obchodná a priemyselná komora

Príklad B)

Čerstvá zelenina **vypestovaná v rôznych krajinách** sa prepravuje do inej krajiny, **aby sa zmiešala a zmrazila**.

Zelenina **NEBOLA podstatne transformovaná na výrobky krajiny, kde k zmiešaniu a zmrazeniu došlo**, a zmes musí byť označená pôvodom každej zložky.

Prebaľovanie, riedenie vodou a podobné menšie procesy zvyčajne nepredstavujú podstatnú transformáciu.

Túto prezentáciu je možné šíriť len s výslovným súhlasom jej autora - © Slovenská obchodná a priemyselná komora

Príklad C)

Montáž alebo demontáž môže viesť k podstatnej transformácii **v závislosti od povahy daných výrobkov a zložitosti operácií**.

Túto prezentáciu je možné šíriť len s výslovným súhlasom jej autora - © Slovenská obchodná a priemyselná komora

Príklad D)

Na Slovensku bola **destiláciou** vyrobená slivovica, na výrobu ktorej sa použilo ovocie dovezené zo Srbska.

Použité vstupné materiály sú **pôvodné v jednej krajine** a **výroba sa uskutočňuje v druhej krajine**.

Na výrobe sa podieľa **viac ako jedna krajina**. Táto slivovica je teda pôvodná v tej krajine, v ktorej došlo k jej poslednému podstatnému opracovaniu, teda destilácii. Preto má pôvod na Slovensku.

Túto prezentáciu je možné šíriť len s výslovným súhlasom jej autora - © Slovenská obchodná a priemyselná komora

Príklad E)

Tá istá slivovica (z príkladu D) sa v cisterne vyvezie zo Slovenska do Nórska a tam sa stáča do fliaš, ktoré sú následne opatrené etiketou.

Aj v tomto sa na výrobe sa podieľa viac ako jedna krajina a **pôvod sa určí podľa posledného podstatného opracovania**.

Túto prezentáciu je možné šíriť len s výslovným súhlasom jej autora - © Slovenská obchodná a priemyselná komora

Slovenská obchodná a priemyselná komora

V prípade otázok neváhajte kontaktovať vydávajúce pracoviská SOPK

Bratislava, 6. marca 2026

Túto prezentáciu je možné šíriť len s výslovným súhlasom jej autora - © Slovenská obchodná a priemyselná komora